

Projekt nr 339

z dnia 10 czerwca 2022 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA CZARNKÓW**

z dnia 23 czerwca 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Czarnków na lata
2022-2025**

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.
o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218 i 956),
uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Czarnków na lata 2022-2025,
w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Czarnków.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miasta

Barbara Lipska

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miasta Czarnków
z dnia 23 czerwca 2022 r.

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE W MIEŚCIE CZARNKÓW
NA LATA 2022 - 2025**

Spis treści

Spis treści.....	2
WSTĘP	3
PODSTAWY I REGULACJE PRAWNE PROGRAMU	4
PRZEMOC W RODZINIE- PODSTAWY TEORETYCZNE	7
DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY NA TERENIE GMINY	11
Dane demograficzne	11
Analiza danych instytucjonalnych	13
Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie - Główne wyniki badań ankietowych.	26
PODSUMOWANIE.....	30
ANALIZA SWOT	35
ADRESACI PROGRAMU.....	37
CELE PROGRAMU ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	38
Cel strategiczny 1- Skuteczne i efektywne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	42
Cel strategiczny 2 - Profilaktyka i edukacja społeczna.....	52
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	57
MONITORING I EWALUACJA	57
BIBLIOGRAFIA	58
Spis publikacji.....	58
Źródła internetowe.....	58
Spis tabel.....	58

WSTĘP

Z ogólnopolskiej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie, zrealizowanej w 2019 roku dla Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wynika, iż według Polaków przemoc w rodzinie jest zjawiskiem stosunkowo częstym. W opinii ankietowanych najbardziej rozpowszechniona jest przemoc psychiczna. 9% osób (a więc co jedenasta) sądzi, że dotyczy niemal każdego gospodarstwa domowego, a kolejne 25% jest zdania, że dotyczy dużej części tj. ponad połowy. (...) Jeśli chodzi o przemoc fizyczną, to w jej przypadku jako zjawisko co najmniej częste postrzega ją 24% ankietowanych, a jako bardzo rzadkie lub w ogóle nie występujące 15%. Badanie pokazało, że ok. 85 % - 90 % Polaków identyfikuje różne sytuacje, które świadczą o występowaniu przemocy jako nieakceptowalne, co może świadczyć o coraz większej świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.¹

Określenie rzeczywistego rozmiaru zjawiska wciąż pozostaje kwestią niezwykle trudną do zrealizowania. Z uwagi na specyfikę tego społecznego problemu, wiele spośród czynów przemocowych pozostaje bowiem nie ujawnionych i znanych jedynie osobom, które w samotności doświadczają ich poważnych konsekwencji. Przyznanie się osoby doznającej przemocy do dramatów rozgrywających się w domu rodzinnym, mimo doświadczanego cierpienia, pozostaje niejednokrotnie ponad jej siły, co jednocześnie powoduje, iż sprawca przemocy pozostaje bezkarny i utwierdza się w przekonaniu, że członkowie rodziny milcząc i nie reagując, dają przyzwolenie na powtarzanie agresywnych zachowań. Konsekwencją tego jest fakt, że zapobieganie temu negatywnemu zjawisku jest w wielu przypadkach niezwykle trudne. By przeciwdziałanie przemocy w rodzinie było efektywne i skuteczne, konieczne jest prowadzenie kompleksowych działań przez poszczególne podmioty zaangażowane w proces przeciwdziałania przemocy, a jednocześnie niezbędne jest ich stałe koordynowanie za pomocą odpowiednich „narzędzi”, którymi można nazwać gminne, powiatowe i wojewódzkie programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

¹ Kantar Polska dla Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Raport Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie, Warszawa 2019

PODSTAWY I REGULACJE PRAWNE PROGRAMU

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych gmin i powiatów należy opracowanie i realizacja gminnych i powiatowych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Celem Programu jest efektywne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zmniejszanie jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym. Art. 9a w/w ustawy stanowi, że gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym, który realizuje działania określone w Programie.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Czarnków na lata 2022-2025 został opracowany w celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym, a także stworzenia jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych, bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie. Program zakłada realizację kompleksowych działań ukierunkowanych zarówno na ochronę ofiar przemocy w rodzinie, jak również edukowanie osób stosujących przemoc, korygowanie ich postaw i zachowań. Przewiduje również edukację społeczności lokalnej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie oraz działalność informacyjną na temat miejsc i form możliwej pomocy dla osób dotkniętych tym problemem lub będących świadkami przemocy.

Program kierowany jest do osób zagrożonych przemocą i doświadczających przemocy w rodzinie, sprawców przemocy w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie, przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy, społeczności lokalnej.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Czarnków na lata 2022-2025 realizowany będzie m.in. w oparciu o następujące dokumenty i akty prawne:

Dokumenty prawa międzynarodowego:

- Rekomendacja Rady Europy 1450 (2000) dotycząca przemocy wobec kobiet w Europie.
- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rec.(2002)5 w sprawie ochrony kobiet przed przemocą z dnia 30 kwietnia 2002 roku.
- Deklaracja o Eliminacji Przemocy wobec Kobiet z dnia 20 grudnia 1993 roku Rezolucja 48/104 Zgromadzenia Ogólnego.
- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy nr R (85)4 w sprawie przemocy domowej z 26 marca 1985 r.
- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy nr R (90)2 w sprawie reakcji społecznych na przemoc w rodzinie z 15 stycznia 1990 r.
- Konwencja o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej.

Akty prawa krajowego:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji.
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny.
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy.
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego.

Rozporządzenia wykonawcze:

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 października 2010 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie.
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 stycznia 2011 r. w sprawie Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne.
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie.

PRZEMOC W RODZINIE- PODSTAWY TEORETYCZNE

W potocznym przekonaniu przemoc w rodzinie kojarzy się głównie z fizycznymi przejawami znęcania się, a więc takimi, które pozostawiają wyraźne ślady w postaci siniaków, złamań i innych uszkodzeń ciała. Tymczasem przemoc obejmuje całe spektrum zachowań w postaci krzywdzenia emocjonalnego, seksualnego, wykorzystywania finansowego, zaniedbania, ograniczania wolności, gróźb, zastraszania, utrudniania kontaktów z rodziną czy instytucjami pomocy itp., a których celem jest zdominowanie i całkowite podporządkowanie sobie ofiary przez sprawcę. Przemoc w rodzinie rzadko jest tylko incydem, zazwyczaj mechanizmy przemocy oparte są na procesach budowanych w dłuższym okresie czasu (...). Doznawanie przemocy w rodzinie niesie za sobą szereg niekorzystnych skutków dla osoby krzywdzonej, całej rodziny czy społeczeństwa. Jest więc poważnym problemem społecznym, który domaga się wypracowania skutecznych metod zapobiegania i zwalczania tego zjawiska.²

W świetle przepisu art. 2 ust. 2 znowelizowanej w 2020 roku Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przemoc w rodzinie należy rozumieć jako: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny [*], w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

* Ustawa jako członka rodziny definiuje „osobę najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą”.

Przemoc w rodzinie to zamierzone działania lub rażące zaniedbania dokonywane przez jednego z członków rodziny przeciwko pozostałym, wykorzystujące istniejącą lub stworzoną przez okoliczności przewagę sił lub władzy i powodujące u nich szkody

² Pod red. Witkowska Paleń. A, Przemoc w rodzinie. Pomoc, interwencja, wsparcie społeczne, Tychy 2016

lub cierpienie, godzące w ich prawa lub dobra osobiste, a w szczególności w ich życie lub zdrowie (fizyczne czy psychiczne).

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

- jest intencjonalna- czyli jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie osoby doświadczającej przemocy.
- siły są nierównomierne- w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Osoba doświadczająca przemocy jest słabsza a osoba stosująca przemoc silniejsza.
- narusza prawa i dobra osobiste- osoba stosująca przemoc wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa osoby doznającej przemocy (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.).
- powoduje cierpienie i ból- osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie osoby doznającej przemocy na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że osoba doznająca przemocy ma mniejszą zdolność do samoobrony.³

Rodzaje przemocy:

- Fizyczna - naruszanie nietykalności fizycznej.
- Psychiczna - naruszenie godności osobistej.
- Seksualna - naruszenie intymności.
- Ekonomiczna - naruszenie własności.
- Zaniedbanie - naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich.

Wszystkie powyższe formy przemocy wzajemnie się uzupełniają i przenikają, a każda z nich powoduje określone szkody na zdrowiu fizycznym oraz psychicznym, wywołując cierpienie i krzywdy moralne u osób, które ich doznają. Stosowanie przemocy prowadzi w konsekwencji do niskiej samooceny, poczucia bezsilności i bezradności, ciągłego niepokoju, depresji oraz chorób związanych ze stresem. Szczególnie drastyczne skutki zauważa się u dzieci, gdyż krzywdzenie może zaburzyć ich funkcjonowanie we wszystkich dziedzinach życia.

Należy pamiętać, że nie ma jednej przyczyny przemocy w rodzinie. Do przemocy dochodzi w wyniku współwystępowania i interakcji (wzajemnego oddziaływania na

³ Niebieska Linia

siebie) różnych czynników: społecznych, kulturowych i psychologicznych. Można mówić o elementach ryzyka, które zwiększają prawdopodobieństwo pojawienia się przemocy w rodzinie, ale nie można stwierdzić, że są jej przyczyną.

Należą do nich m.in.:

- **normy społeczne i kulturowe** - przez wieki istniało silne społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy wobec najbliższych, w szczególności wobec kobiet i dzieci. I chociaż w miarę upływu czasu zaczęły pojawiać się przepisy prawa, które miały chronić członków rodziny przed przemocą, to w wielu środowiskach nadal silnie zakorzenione były różnego rodzaju mity i stereotypy dotyczące zachowania kobiet i mężczyzn, ich roli w rodzinie oraz w społeczeństwie.
- **przemoc w rodzinie pochodzenia** - dzieci wychowane w rodzinach z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Uczą się, że najbardziej skutecznym i najlepszym sposobem rozwiązywania konfliktów jest przemoc, która wywołuje strach i powoduje bezwarunkowe podporządkowanie się osobie, która ją stosuje.
- **środowisko społeczne i warunki życia** - bezrobocie, trudna sytuacja materialna, złe warunki mieszkaniowe, poważna choroba w rodzinie mają silny i często negatywny wpływ na funkcjonowanie ludzi. Stres i frustracja towarzyszą ww. problemom i zwiększają łatwość wpadania w złość i gniew, które najczęściej wyładowuje się na najbliższych.
- **uzależnienie/nadużywanie alkoholu i innych środków psychoaktywnych** - wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie może mieć także nadużywanie alkoholu i innych środków psychoaktywnych. Mogą one powodować zaburzenia kontroli własnego zachowania i utrudniać rozpoznanie własnych emocji i panowania nad nimi, jednak alkohol nie jest bezpośrednim źródłem przemocy. Uzależnienie nie zwalnia z odpowiedzialności za swoje czyny, mimo że sprawcy przemocy często próbują wykorzystać ten fakt jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie.
- **sprawca przemocy** - cechy jego osobowości, brak empatii, niskie poczucie własnej wartości, które może skutkować potrzebą kontrolowania partnera, autorytarne poglądy na role w rodzinie (mężczyzny, kobiety, dzieci), przekonanie, że najlepszą metodą zdobycia szacunku najbliższych jest

wywoływanie strachu i lęku, trudności w konstruktywnym rozwiązywaniu problemów, łatwość wyrażania negatywnych emocji – złości i gniewu.⁴

⁴ PARPA, Przemoc w rodzinie- sytuacja osób doznających przemocy w rodzinie

DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY NA TERENIE GMINY

Dane demograficzne

Zgodnie z danymi GUS na dzień 31 grudnia 2020 r. miasto Czarnków liczyło 10 464 mieszkańców; z czego 51,72% stanowiły kobiety (5 412), a 48,28% mężczyźni (5 052). Współczynnik feminizacji dla miasta Czarnków wynosi 107 (na 100 mężczyzn przypada 107 kobiet). Biorąc pod uwagę ostatnie lata można zauważyć, iż z każdym rokiem liczba mieszkańców stopniowo maleje.

Wykres 1. Podział mieszkańców ze względu na płeć- statystyki na rok 2020

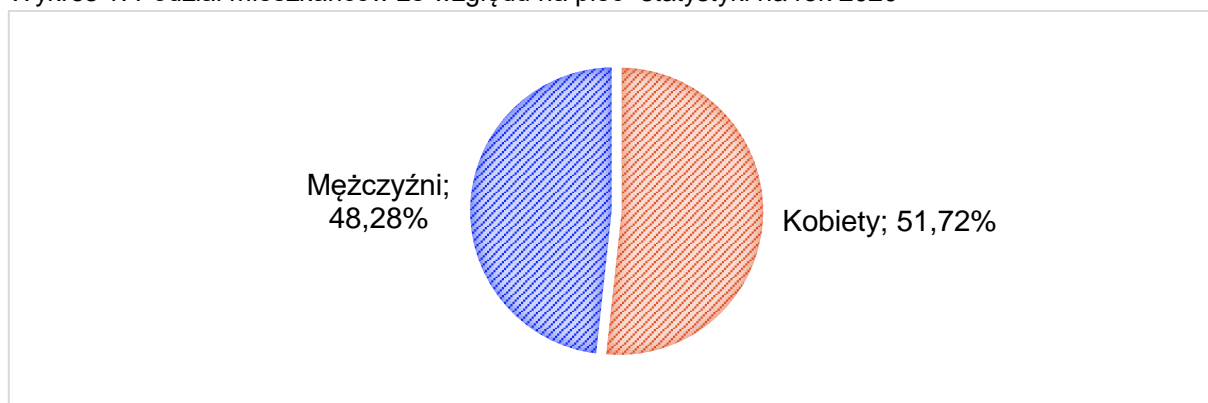

Tabela 1. Liczba mieszkańców Miasta Czarnków w latach 2017-2020

Liczba mieszkańców	
Ogółem; w tym:	
Rok 2017	10 784 osoby
Rok 2018	10 735 osób
Rok 2019	10 607 osób
Rok 2020	10 464 osoby
Kobiety	
Rok 2017	5 538 kobiet
Rok 2018	5 530 kobiet
Rok 2019	5 458 kobiet
Rok 2020	5 412 kobiet
Mężczyźni	
Rok 2017	5 246 mężczyzn
Rok 2018	5 205 mężczyzn
Rok 2019	5 149 mężczyzn

Rok 2020	5 052 mężczyzn
----------	----------------

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 2. Podział mieszkańców ze względu na wiek

Liczba mieszkańców	
Ogółem:	
Rok 2017	10 784 osoby
Rok 2018	10 735 osób
Rok 2019	10 607 osób
Rok 2020	10 464 osoby
Osoby w wieku 0-17 lat:	
Rok 2017	1 990 osób
Rok 2018	1 954 osoby
Rok 2019	1 926 osób
Rok 2020	1 869 osób
Osoby w wieku 18-59 lat:	
Rok 2017	5 948 osób
Rok 2018	5 836 osób
Rok 2019	5 650 osób
Rok 2020	5 528 osób
Osoby w wieku 60 lat i więcej:	
Rok 2017	2 846 osób
Rok 2018	2 945 osoby
Rok 2019	3 031 osób
Rok 2020	3 067 osób

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analiza danych instytucjonalnych

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W CZARNKOWIE

Podstawowym celem MOPS jest wspieranie osób i rodzin zamieszkujących na terenie gminy będących w trudnych sytuacjach życiowych, których nie są w stanie pokonać. MOPS wykorzystuje do tego własne możliwości, środki i uprawnienia. Gminna pomoc społeczna opiera się na realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej, w ramach zadań zleconych i własnych, z ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o dodatkach mieszkaniowych, o zatrudnieniu socjalnym, o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, a także ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych i zaliczce alimentacyjnej.

Z danych przekazanych przez MOPS w Czarnkowie wynika, iż na przestrzeni lat 2020-2021 wzrosła ogólna liczba rodzin korzystających ze świadczeń.

Tabela 3. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną

Osoby korzystające z pomocy MOPS	
Rodziny korzystające ze świadczeń MOPS	
Rok 2019	279 rodzin
Rok 2020	274 rodziny
Rok 2021	306 rodzin
Liczba osób w rodzinach	
Rok 2019	577 osób
Rok 2020	529 osób
Rok 2021	377 osób

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Czarnkowie

Na przestrzeni lat 2019-2021 zmalała liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy.

Tabela 4. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie

Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie	
Rok 2019	7 rodzin
Rok 2020	4 rodziny
Rok 2021	2 rodziny

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W MIEŚCIE CZARNKÓW

W Gminie w 2011 roku został powołany Zespół Interdyscyplinarny. Zadaniem Zespołu jest min. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, monitorowanie sytuacji rodzin, w których zaistniało zjawisko przemocy oraz rodzin zagrożonych jego wystąpieniem, dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

W jego skład wchodzi:

- kurator, specjalista zawodowy, rodzinny i dla nieletnich, przedstawiciel Burmistrza Miasta Czarnków,
- psycholog kliniczny, przedstawiciel Burmistrza Miasta Czarnków,
- przedstawiciel Prokuratury Rejonowej w Trzciance,
- przedstawiciel Przedszkola Miejskiego Nr 2 im. Jana Brzechwy w Czarnkowie,- Kuratorzy,
- przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Czarnkowie,
- przedstawiciel Przedszkola Miejskiego Nr 1 „Bajkowy Świat” w Czarnkowie,
- przedstawiciel Szkoły Podstawowej Nr 2 im. Janusza Korczaka w Czarnkowie,
- przedstawiciel Przychodni Pro-Familia w Czarnkowie,
- przedstawiciel Szkoły Podstawowej Nr 1 im. Henryka Sienkiewicza w Czarnkowie,
- przedstawiciel Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnkowie,
- przedstawiciel Szkoły Podstawowej Nr 2 im. Janusza Korczaka w Czarnkowie,
- pełnomocnik burmistrza miasta Czarnków ds. przeciwdziałania uzależnieniom, członek Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czarnkowie.

W Gminie Czarnków działa Punkt Konsultacyjny dla Uzależnionych i Współuzależnionych oraz Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Zaprezentowane poniżej dane dotyczą działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Tabela 5. Procedura "Niebieskie Karty"

W związku z procedurą „Niebieska Karta”		
Wpłynęło ogółem:	Rok 2019	25 NK
	Rok 2020	16 NK
	Rok 2021	19 NK
Wpłynęło z Ośrodka Pomocy Społecznej	Rok 2019	5 NK
	Rok 2020	1 NK
	Rok 2021	3 NK
Wpłynęło z policji	Rok 2019	17 NK
	Rok 2020	14 NK
	Rok 2021	16 NK
Wpłynęło z placówek oświatowych	Rok 2019	2 NK
	Rok 2020	0 NK
	Rok 2021	0 NK
Wpłynęło z innego ośrodka pomocy społecznej	Rok 2019	1 NK
	Rok 2020	1 NK
	Rok 2021	0 NK

Analizując dane przekazane przez MOPS w Czarnkowie można zauważyć, iż liczba rodzin objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego na przestrzeni lat 2019-2021 zmalała, natomiast liczba rodzin objętych pomocą Grup Roboczych pozostaje na podobnym poziomie jak w roku poprzednim.

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2019-2021

Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego:

- Rok 2019: 4 posiedzenia;
- Rok 2020: 2 posiedzenia;
- Rok 2021: 2 posiedzenia.

Liczba rodzin objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego:

- Rok 2019: 24 rodziny;
- Rok 2020: 10 rodzin;
- Rok 2021: 8 rodzin.

Liczba osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego ogółem:

- Rok 2019: 56 osób;
- Rok 2020: 26 osób;
- Rok 2021: 39 osób.

Liczba utworzonych Grup Roboczych:

- Rok 2019: 50 Grup Roboczych;
- Rok 2020: 33 Grupy Robocze;
- Rok 2021: 34 Grupy Robocze.

Liczba posiedzeń Grup Roboczych:

- Rok 2019: 50 posiedzeń;
- Rok 2020: 33 posiedzenia;
- Rok 2021: 34 posiedzenia.

Liczba rodzin objętych pomocą Grup Roboczych:

- Rok 2019: 32 rodziny;
- Rok 2020: 18 rodzin;
- Rok 2021: 19 rodzin.

Liczba osób objętych pomocą Grup Roboczych ogółem:

- Rok 2019: 68 osób;
- Rok 2020: 22 osoby;
- Rok 2021: 34 osób.

Liczba kobiet objętych pomocą Grup Roboczych:

- Rok 2019: 21 kobiet;
- Rok 2020: 11 kobiet;
- Rok 2021: 16 kobiet.

Liczba mężczyzn objętych pomocą Grup Roboczych:

- Rok 2019: 22 mężczyzn;
- Rok 2020: 5 mężczyzn;
- Rok 2021: 13 mężczyzn.

Liczba dzieci objętych pomocą Grup Roboczych:

- Rok 2019: 25 dzieci;
- Rok 2020: 6 dzieci;
- Rok 2021: 5 dzieci.

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” na przełomie lat 2019-2021 zmalała. W 2021 roku wszczęto również najmniej procedur NK.

Procedura „Niebieska Karta” w latach 2019-2021:**Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart-A” przez pracowników socjalnych wszczynających procedurę:**

- Rok 2019: 5 „Niebieskich Kart-A”;
- Rok 2020: 1 „Niebieskich Kart-A”;
- Rok 2021: 3 „Niebieskich Kart-A”.

Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart-C” przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego/ Grupy Robocze:

- Rok 2019: 6 „Niebieskich Kart-C”;
- Rok 2020: 1 „Niebieskich Kart-C”;
- Rok 2021: 1 „Niebieskich Kart-C”.

Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart-D” przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego/ Grupy Robocze:

- Rok 2019: 3 „Niebieskich Kart-D”;
- Rok 2020: 0 „Niebieskich Kart-D”;
- Rok 2021: 0 „Niebieskich Kart-D”.

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”:

- Rok 2019: 32 rodziny;
- Rok 2020: 18 rodzin;
- Rok 2021: 14 rodzin.

Liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w danym roku:

- Rok 2019: 24 rodziny;
- Rok 2020: 16 rodzin;
- Rok 2021: 14 rodzin.

Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ogółem:

- Rok 2019: 24 zakończonych procedur;
- Rok 2020: 5 zakończonych procedur;
- Rok 2021: 12 zakończonych procedur.

Ogólna liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie w roku 2021 wzrosła w stosunku do roku poprzedniego. Osoby dotknięte problemem przemocy najczęściej korzystają z pomocy w formie poradnictwa psychologicznego.

Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w latach 2019-2021:

Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie (ogółem):

- Rok 2019: 22 osoby;
- Rok 2020: 6 osób;
- Rok 2021: 23 osoby.

Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie (kobiety):

- Rok 2019: 20 kobiet;
- Rok 2020: 3 kobiety;
- Rok 2021: 18 kobiet.

Liczba osób doświadczających przemocy (mężczyźni):

- Rok 2019: 0;
- Rok 2020: 1 mężczyzna;
- Rok 2021: 0.

Liczba osób doświadczających przemocy (dzieci):

- Rok 2019: 2 dzieci;
- Rok 2020: 2 dzieci;
- Rok 2021: 5 dzieci.

Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa psychologicznego:

- Rok 2019: 16 osób;
- Rok 2020: 4 osoby;
- Rok 2021: 15 osób.

Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa prawnego:

- Rok 2019: 1 osoba;
- Rok 2020: 1 osoba;
- Rok 2021: 0 osób.

Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa socjalnego:

- Rok 2019: 5 osób;
- Rok 2020: 1 osoba;
- Rok 2021: 1 osoba.

Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa zawodowego i rodzinnego:

- Rok 2019: 5 osoby;
- Rok 2020: 4 osoby;
- Rok 2021: 3 osoby.

Jak wynika z poniższych danych ofiarami przemocy są najczęściej kobiety, natomiast mężczyźni jej sprawcami. W 2021 roku znacznie wzrosła liczba ofiar przemocy w porównaniu do roku poprzedniego.

Liczba zdarzeń związanych z przemocą w rodzinie w latach 2019-2021:**Liczba ofiar przemocy w rodzinie (ogółem):**

- Rok 2019: 24 osoby;
- Rok 2020: 11 osób;
- Rok 2021: 21 osób.

Liczba ofiar przemocy w rodzinie (kobiety):

- Rok 2019: 21 kobiet;
- Rok 2020: 10 kobiet;
- Rok 2021: 16 kobiet.

Liczba ofiar przemocy w rodzinie (mężczyźni):

- Rok 2019: 2 mężczyzn;
- Rok 2020: 0 mężczyzn;
- Rok 2021: 0 mężczyzn.

Liczba ofiar przemocy w rodzinie (Małoletni do 13 r.ż.):

- Rok 2019: 3 małoletnich;
- Rok 2020: 3 małoletnich;
- Rok 2021: 9 małoletnich.

Liczba ofiar przemocy w rodzinie (Nieletni w przedziale 13-18 lat)

- Rok 2019: 3 nieletnich;
- Rok 2020: 3 nieletnich;
- Rok 2021: 9 nieletnich.

Liczba sprawców przemocy w rodzinie (ogółem):

- Rok 2019: 25 osób;
- Rok 2020: 16 osób;
- Rok 2021: 20 osób.

Liczba sprawców przemocy w rodzinie (kobiety):

- Rok 2019: 2 kobiety;
- Rok 2020: 5 kobiet;
- Rok 2021: 1 kobieta.

Liczba sprawców przemocy w rodzinie (mężczyźni):

- Rok 2019: 22 mężczyzn;
- Rok 2020: 11 mężczyzn;
- Rok 2021: 19 mężczyzn.

Liczba sprawców przemocy w rodzinie (niepełnoletni):

- Rok 2019: 0;
- Rok 2020: 1 niepełnoletni;
- Rok 2021: 1 niepełnoletni.

Liczba sprawców przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu (ogółem):

- Rok 2019: 7 osób;
- Rok 2020: 3 osoby;
- Rok 2021: 6 osób.

Liczba sprawców przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu (kobiety):

- Rok 2019: 0;
- Rok 2020: 0;
- Rok 2021: 0.

Liczba sprawców przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu (mężczyźni):

- Rok 2019: 7 mężczyzn;
- Rok 2020: 3 mężczyzn;
- Rok 2021: 6 mężczyzn.

Liczba dzieci obecnych podczas interwencji:

- Rok 2019: 4 dzieci;
- Rok 2020: 2 dzieci;
- Rok 2021: 7 dzieci.

Tabela 6. Liczba szkoleń dla pracowników służb zajmujących się realizacją zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Liczba szkoleń	
Rok 2019	0
Rok 2020	0
Rok 2021	1 szkolenie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Czarnkowie

Liczba wniosków skierowanych do prokuratury:

- Rok 2019 - 2 wnioski;
- Rok 2020 - 3 wnioski;
- Rok 2021 - 3 wnioski.

Liczba wniosków skierowanych do sądu dla nieletnich:

- Rok 2019 - 13 wniosków;
- Rok 2020 - 8 wniosków;
- Rok 2021 - 10 wniosków.

Liczba wniosków skierowanych do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w związku z przemocą w rodzinie, w której występuje problem uzależnienia od alkoholu.

- Rok 2019 - 3 wnioski;
- Rok 2020 - 3 wnioski;
- Rok 2021 - 2 wnioski.

Liczba osób objętych programami korekcyjno-edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc w rodzinie:

- Rok 2019: 0;
- Rok 2020: 0;
- Rok 2021: 0.

Liczba zrealizowanych programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie:

- Rok 2019: 0;
- Rok 2020: 0;
- Rok 2021: 0.

Najczęstsze powody zakończenia procedury „Niebieskie Karty” w ramach prac zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej:

- ustanie przemocy;
- wyprowadzka przemocowca ze wspólnego mieszkania;
- mediacja;
- terapia odwykowa.

Liczba rodzin, w których stwierdzono występowanie przemocy w rodzinie i które otrzymały pomoc zmierzającą do wyeliminowania niepożądanych zjawisk przemocowych:

Rok 2019: ogółem 11 rodzin

- Prawną – 0 rodzin;
- Psychologiczną – 8 rodzin;
- Pedagogiczną – 3 rodziny.

Rok 2020: ogółem 8 rodzin

- Prawną – 0 rodzin;
- Psychologiczną – 7 rodzin;
- Pedagogiczną – 1 rodzina.

Rok 2021: ogółem 8 rodziny

- Prawną – 0 rodzin;
- Psychologiczną – 6 rodzin;
- Pedagogiczną – 1 rodzina.

GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Dane z działalności MKRPA wskazują, iż na przestrzeni lat 2019-2021 wzrosła liczba wniosków o leczenie odwykowe oraz wzrosła liczba zleceń przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych. W 2021 roku wzrosła liczba wniosków do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego, w porównaniu do 2020 roku. W 2021 roku przeprowadzono najwięcej kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Tabela 7. Działalność MKRPA w Czarnkowie

Działania MKRPA		
Posiedzenia MKRPA (ogółem)	Rok 2019	10 posiedzeń
	Rok 2020	9 posiedzeń
	Rok 2021	1 posiedzenie
Posiedzenia podkomisji interwencyjno-motywującej	Rok 2019	6 posiedzeń
	Rok 2020	3 posiedzenia
	Rok 2021	3 posiedzenia
Przeprowadzone rozmowy motywujące	Rok 2019	23 osoby
	Rok 2020	15 osób
	Rok 2021	22 osoby
Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Rok 2019	0 kontroli
	Rok 2020	0 kontroli
	Rok 2021	0 kontroli
Wnioski o leczenie odwykowe	Rok 2019	9 wniosków
	Rok 2020	0 wniosków
	Rok 2021	6 wniosków
Zlecenia przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	Rok 2019	0 zleceń
	Rok 2020	0 zleceń
	Rok 2021	0 zleceń
Wnioski do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	Rok 2019	0 wniosków
	Rok 2020	0 wniosków
	Rok 2021	0 wniosków
Postanowienia w sprawie wydania opinii na sprzedaż napojów alkoholowych	Rok 2019	7 postanowień
	Rok 2020	5 postanowień
	Rok 2021	4 postanowienia

Szkolenia, w których uczestniczyli członkowie komisji	Rok 2019	2 szkolenia
	Rok 2020	0 szkoleń
	Rok 2021	1 szkolenie

Źródło: opracowanie własne na podstawie MKRPA w Czarnkowie

PUNKT INFORMACYJNO- KONSULTACYJNY, zakres działań i wykształcenie osób zatrudnionych:

Według danych przekazanych przez MKRPA w Czarnkowie w 2021 roku zmalała liczba osób korzystających z Punktu Konsultacyjnego w porównaniu do roku poprzedniego.

Tabela 8. Punkt Konsultacyjny dla Uzależnionych i Współuzależnionych oraz Ofiar Przemocy w rodzinie.

Działalność Punktu Konsultacyjnego		
Liczba osób korzystających z pomocy PK ogółem;	Rok 2019	260 osób
	Rok 2020	524 osoby
	Rok 2021	501 osób

Źródło: opracowanie własne na podstawie MKRPA w Czarnkowie

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie - Główne wyniki badań ankietowych

Badanie ankietowe przeprowadzone wśród rodziców uczniów szkół z terenu Miasta Czarnków

Grupa badawcza: 67 osób

- 59,70% stwierdziło, że ma bardzo dobry kontakt z dzieckiem, a 34,33% przyznało, iż w zasadzie rozumie się dobrze ze swoim dzieckiem.
- 49,25% badanych rodziców przyznało, że rozmawia z dzieckiem w przypadku złego zachowania, 32,84% odpowiedziało, że najczęściej upomina lub ostrzega przed konsekwencjami złego zachowania, a pozostałe 14,93% rodziców stosuje różnego rodzaju zakazy m.in. na korzystanie z urządzeń elektronicznych.
- 14,93% badanych rodziców zadeklarowało, że raz na pół roku zdarzyło im się stosować kary cielesne wobec swoich dzieci, 1,49% badanych przyznało, że używa siły fizycznej kilka razy w ciągu miesiąca.
- 2,99% respondentów stwierdziło, iż dziecko powinno czuć respekt przed rodzicem.
- 5,97% respondentów jest zdania, iż rodzice mają prawo stosować kary cielesne w sytuacji kiedy dziecko na to zasłużyło.
- 26,87% badanych rodziców nie popiera ustawowego zakazu stosowania kar cielesnych.
- Łącznie 31,34% respondentów zna rodziny, w których stosowane są kary cielesne wobec dzieci.
- Według 11,94% ankietowanych rodziców o przemocy można mówić dopiero wtedy, gdy na ciele dziecka widoczne są ślady.
- 26,87% rodziców twierdzi, że szturchanie i szarpanie dziecka nie są przemocą.

Badanie ankietowe przeprowadzone wśród uczniów szkół z terenu Miasta Czarnków

Grupa badawcza: 136 uczniów.

- Większość ankietowanych, niezależnie od grupy wiekowej ma dobre relacje ze swoimi rodzicami i chętnie dzieli się z nimi swoimi problemami.
- 3,68% uczniów nie czuje się bezpiecznie w swoim domu.
- 68,38% badanych jest zdania, że rodzice nie mają prawa uderzyć dziecka, z kolei 16,91% uczniów przyznało, iż rodzice mogą to zrobić, jeśli są ku temu powody.
- 61,76% nie posiada wiedzy na temat instytucji pomocowych zajmujących się osobami dotkniętymi problemem przemocy.
- 32,35% ankietowanych nie wie czym jest „Niebieska Linia”.
- 19,12% uczniów twierdzi, że istnieją sytuacje, w których można stosować przemoc w domu.
- 8,09% uczniów jest zdania, że jeśli ktoś jest bity to znaczy, że sobie na to zasłużył.
- 6,62% uczniów twierdzi, iż przemoc w rodzinie to wstyd i nie powinno się o tym mówić obcym.
- 55,15% badanych uważa, że ”klaps” nie jest przemocą fizyczną.
- 5,15% respondentów potwierdza, iż rodzice bardzo często stosują wobec nich kary cielesne, a 2,21%, uczniów odpowiedziało, że robią to często.
- 30,15% badanych zna osobę która jest lub była w trudnej sytuacji i doświadczyła lub doświadcza przemocy, jednak nikt nie udzielił jej pomocy.
- Na pytanie kogo w pierwszej kolejności uczniowie powiadomią, jeśli będą świadkiem lub ofiarą przemocy w szkole, uczniowie najczęściej wskazywali grono pedagogiczne.
- 50,00% nauczycieli przyznało, że zna przypadki od 3 do 5 rodzin w których stosowana jest przemoc i taka sama liczba badanych zna 1-2 takie rodziny.
- 55,56% nauczycieli potwierdziło, że są tacy uczniowie w szkole którzy doświadczają przemocy w rodzinie.

Badanie ankietowe przeprowadzone wśród pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnkowie

Grupa badawcza: 9 osób

- Wśród czynników ułatwiających pracę MOPS na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie pracownicy wskazali przede wszystkim wysoka świadomości mieszkańców Czarnkowa dotycząca przemocy w rodzinie, znajomość przez osoby doświadczające przemocy w rodzinie miejsc i osób, w których mogą uzyskać pomoc, posiadanie przez sprawców przemocy świadomości nt. konsekwencji stosowania przemocy oraz prowadzenie grupy samopomocowej dla osób doświadczających przemocy i sprawców przemocy w rodzinie. Jako atut wskazali również prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dotyczącego przemocy w rodzinie.
- Pracownicy świadczący pomoc ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie posiadają wysokie kwalifikacje i kompetencje.
- Według pracowników socjalnych najczęściej w zakresie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie podejmowana jest współpraca z Komisariatami Policji MKRPA oraz Sądami Rodzinnymi.
- Wśród czynników środowiskowych najbardziej wpływających na brak skuteczności działań na rzecz ograniczania przemocy w rodzinie pracownicy MOPS wskazali na stereotypy (np. problem przemocy występuje w rodzinach patologicznych), a kolejno na brak reakcji środowiska lokalnego na akty przemocy w rodzinie.
- Skuteczność podejmowanych przez instytucje pomocowe działań często ograniczana jest przez strach przed oprawcą przemocy, zaprzeczanie występującemu problemowi w rodzinie (ukrywanie problemu), poczucie wstydu, gdy ktoś się dowie, a kolejno przez problem alkoholowy osoby doświadczającej przemocy, brak współpracy ze strony osób doświadczających przemocy w rodzinie, brak wiedzy ofiar przemocy na temat instytucji pomocowych i brak wiary w powodzenie działań pomocowych.
- Wśród czynników ograniczających skuteczność działań ze strony sprawców przemocy pracownicy MOPS wskazali przede wszystkim na uzależnienie sprawcy przemocy od alkoholu oraz inne uzależnienia, zaburzenia psychiczne, odmowa uczestnictwa sprawcy przemocy w programach korekcyjno-edukacyjnych,

zaprzeczanie stosowaniu przemocy, brak lub niska motywacja sprawcy przemocy do zmiany swojego postępowania, nieporadność życiowa (ubóstwo, bezrobocie) oraz zachowania agresywne.

- Zdaniem pracowników MOPS działania na rzecz przeciwdziałania przemocy często są ograniczone ze względu niewystarczająca liczba specjalistów ds. przemocy w rodzinie zatrudnionych w OPS, a także skupianie się na indywidualnej pracy socjalnej. Kolejno wymieniali przejmowanie odpowiedzialności za procedurę NK w ramach grup roboczych oraz nadmierne obciążanie obowiązkami pracownika socjalnego w ramach współpracy grup roboczych.
- Wśród priorytetowych działań na rzecz ograniczania problemu przemocy w rodzinie pracownicy MOPS wskazali na zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego obejmującego wsparcie psychologiczne, terapeutyczne, prawne i socjalne, udzielanie kompleksowego wsparcia, superwizję pracy socjalnej i szkolenia pracowników.
- Zdecydowana większość pracowników MOPS stwierdziła, iż warto byłoby zawiązać koalicję między organizacjami pozarządowymi a instytucjami ds. przeciwdziałania przemocy.
- Pracownicy MOPS najlepiej ocenili współpracę z Policją oraz placówkami oświatowymi.
- 88,89% pracowników socjalnych ocenia swój poziom wiedzy nt. zjawiska przemocy w rodzinie jako raczej wysoki.
- Większość pracowników socjalnych przyznało, iż zna procedurę Niebieskiej Karty w bardzo dobrym i dobrym stopniu.
- Jeden pracownik socjalny przyznał, iż ma zapewnioną superwizję.
- 22,22% pracowników MOPS potwierdziło, iż w ubiegłym roku brało udział w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Wszyscy ankietowani potwierdzili chęć uczestnictwa w szkoleniach w temacie przemocy w rodzinie, a wśród zagadnień, które ich zdaniem powinny obejmować planowane szkolenia znalazły się przede wszystkim: negocjacje, etapy pracy z osobami doznającymi/stosującymi przemoc w rodzinie, skuteczne rozmowy, rozwiązywanie problemów/konfliktów, procedury interwencyjne, współpraca z instytucjami publicznymi w ramach przeciwdziałania przemocy oraz realizowanie programów korekcyjno-edukacyjnymi.

PODSUMOWANIE

Analizując dane, przekazane przez Zespół Interdyscyplinarny dotyczące procedury Niebieskie Karty w ciągu ostatnich trzech lat, należy wnioskować, iż problemem przemocy jest dotkniętych średnio około 14 rodzin rocznie. Są to oczywiście przypadki ujawnione, znajdujące się w rejestrach „Niebieskich Kart”, do których należy doliczyć przypadki nieujawnione. W tym względzie należy posługiwać się już szacunkami wynikającymi z innych źródeł, w tym badań ankietowych.

Z analizy danych pozyskanych w trakcie badań ankietowych przeprowadzonych w grupie badanych rodziców liczącej 67 osób, 31,34% (21 osób) potwierdziło, że zna rodziny, w których stosowane są kary cielesne, a łącznie 16,42% (11 osób) przyznało, że zdarzyło się im użyć siły fizycznej wobec swojego dziecka. 2,99% (2 osoby) uważa, że dziecko powinno się bać rodziców, a 5,97% (4 osoby) uznało, iż rodzice mają prawo stosować kary cielesne, gdy w ich przekonaniu dziecko zasłużyło na to. Ponadto, 26,87% (18 osób) badanych rodziców nie popiera ustawowego zakazu kar cielesnych.

Ponadto, 50,00% nauczycieli przyznało, że zna przypadki od 3 do 5 rodzin w których stosowana jest przemoc i taka sama liczba badanych zna 1-2 takie rodziny. Z kolei 55,56% nauczycieli potwierdziło, że są tacy uczniowie w szkole którzy doświadczają przemocy w rodzinie.

Z kolei badania ankietowe przeprowadzone wśród uczniów szkół z terenu Miasta Czarnków wskazują, iż 3,68% uczniów nie czuje się bezpiecznie w swoim domu. Ponadto, 16,91% badanych uczniów przyznało, iż rodzice mogą uderzyć dziecko, jeśli są ku temu powody. Niepokojącym jest również, iż 61,76% nie posiada wiedzy na temat instytucji pomocowych zajmujących się osobami dotkniętymi problemem przemocy.

W przypadku problemu przemocy w rodzinie z dużym prawdopodobieństwem oczekiwać można zniekształceń płynących z niechęci do ujawniania informacji o życiu prywatnym (pytania o obecność przemocy we własnych rodzinach), czy nieznamości funkcjonowania innych rodzin lub niechęci przekazywania takich informacji (pytania o obecność przemocy w innych rodzinach).

Należy również zaznaczyć, iż ankietowani biorący udział w badaniach, zapytani o znajomość rodzin/osób doświadczających przemocy, w ramach udzielonych odpowiedzi mogli mieć na uwadze te same przypadki dotknięte problemem przemocy w rodzinie.

Przemoc domowa jest problemem trudnym do zdiagnozowania. Osoby doznające przemocy w rodzinie często nie chcą ujawniać problemu, obawiając się reakcji otoczenia, represji ze strony sprawcy, długich i zawiłych procedur prawnych lub też z powodu braku wiary w skuteczność działań pomocowych realizowanych przez instytucje z terenu gminy.

Podobnie jest w przypadku świadków przemocy, którzy z podobnych powodów nie decydują się na zgłoszenie zaobserwowanych aktów przemocy do odpowiednich instytucji. Dlatego też zalecane działania powinny skupiać się na zwiększeniu świadomości mieszkańców w zakresie problematyki przemocy w rodzinie, poprzez organizacje różnego rodzaju spotkań informacyjnych; kampanii profilaktycznych!

Działania edukacyjne i informacyjne w obszarze profilaktyki przemocowej powinny być również realizowane przez placówki oświatowe; gdyż jak wskazują wyniki badania poziom wiedzy w tym zakresie wśród młodych osób jest niski.

Przeprowadzone wśród młodzieży szkolnej badanie wykazało, że najczęściej mają oni dobre relacje ze swoimi rodzicami oraz że atmosfera w domu jest dobra bądź bardzo dobra. Większość uczniów czuje się bezpiecznie w swoim domu, jednak istnieje grupa osób, która zaprzeczyła, by czuła się bezpiecznie w swoim domu. Ponadto, znalazła się też grupa osób która uznała, iż rodzice mają prawo uderzyć swoje dziecko, kiedy są ku temu powody. Należałoby więc przeprowadzić głębszą obserwację jak i diagnozę uczniów w placówkach oświatowych, pod kątem występowania przemocy w ich środowisku rodzinnym. W celu ochrony dzieci przed przemocą w rodzinie warto prowadzić także działania służące modelowaniu opiekuńczo-wychowawczych kompetencji rodziców.

Tabela 9. Przemoc w rodzinie- wnioski i rekomendacje.

Przemoc w rodzinie	
WNIOSKI	REKOMENDACJE
Przemoc w rodzinie jest problemem bardzo złożonym i niezwykle trudnym do diagnozowania. Osoby doznające przemocy w rodzinie nie chcą ujawniać problemu, obawiając się reakcji otoczenia, represji ze strony sprawcy, długich i zawiłych procedur prawnych.	Należy mieć na względzie, że oficjalne statystyki nie odzwierciedlają w pełni skali i charakteru problemu przemocy w rodzinie, dlatego, w celu skutecznego przeciwdziałania przemocy i ochrony osób dotkniętych przemocą należy systematycznie diagnozować problem w środowisku lokalnym.
W świadomości społecznej dość powszechnym jest posługiwanie się stereotypami, utartymi szablonami związanymi z pojęciem przemocy. Wynika to najczęściej z przekonania, że nie należy się wtrącać w cudze sprawy rodzinne.	Rekomenduje się podjęcie działań mających na celu zwiększenie świadomości mieszkańców na temat konieczności reagowania na przemoc w rodzinie. Należy upowszechniać wśród mieszkańców znaczenie roli świadka przemocy w rodzinie oraz form i sposobów postępowania w sytuacji zaobserwowania aktów przemocy.
Z badań wśród uczniów wynika, iż niski jest ich poziom wiedzy na temat instytucji działających na terenie gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Należy rozpowszechniać informacje nt. instytucji i organizacji świadczących pomoc rodzinom i osobom dotkniętym problemem przemocy w rodzinie, a także możliwościach wsparcia znajdującego się w ich ofercie. Ze względu na kluczową rolę Zespołu Interdyscyplinarnego należy informować społeczność lokalną

	zarówno osoby dorosłe jak i dzieci o jego kompetencjach oraz zakresie działania.
Wśród badanych rodziców pojawiły się odpowiedzi, że rodzic może uderzyć dziecko, szczególnie jeśli inne metody zawodzą. Duża część rodziców jest przeciwna ustawowym zakazem stosowania kar cielesnych.	Rekomenduje się podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do rodziców służących podniesieniu ich wiedzy o konsekwencjach stosowania przemocy wobec dzieci oraz wzmocnieniu kompetencji opiekuńczych i wychowawczych (np. komunikacja z dzieckiem, rozwiązywanie konfliktów). Warto także podejmować działania informacyjno-edukacyjne służące ochronie dzieci przed przemocą w rodzinie (np. włączanie się w kampanie ogólnopolskie, organizacja lokalnych kampanii, happeningów).
Przemoc w rodzinie to problem, który dotyczy nie tylko małżonków czy partnerów, ale równie często ofiarami przemocy w rodzinie są dzieci, zwłaszcza, że badani uczniowie potwierdzili, iż rodzice stosują wobec nich kary cielesne.	Należy wzmocnić działania profilaktyczne nastawione na wczesne wykrywanie i rozwiązywanie konfliktów i kryzysów w rodzinie m.in. poprzez prowadzenie mediacji rodzinnych, poradnictwa psychologicznego, działań terapeutycznych. Niezbędna jest również szczególna troska o dobro i bezpieczeństwo dzieci. W celu ochrony dzieci przed przemocą w rodzinie warto prowadzić działania służące modelowaniu opiekuńczo-

	wychowawczych kompetencji rodziców (np. szkoła dla rodziców).
--	--

ANALIZA SWOT

W celu uzyskania pełnego obrazu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Miasta Czarnków, dokonano określenia słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń, jakie mogą się pojawić w trakcie realizacji zadań związanych z pomocą osobom dotkniętym problemem przemocy w rodzinie.

Tabela 10. Analiza SWOT

Mocne strony
<ul style="list-style-type: none">• Działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (MOPS).• Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Mieście Czarnków (ZI).• Praca Asystenta Rodziny.• Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA).• Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.• Wysoki poziom wiedzy i kompetencji pracowników MOPS zaangażowanych w działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.• Sprawna współpraca MOPS z innymi instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.• Regularna diagnoza zjawiska przemocy na terenie gminy.
Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">• Dużo obowiązków związanych z przejęciem odpowiedzialności za procedurę „Niebieskie Karty” w ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych oraz nadmierne obciążanie obowiązkami w ramach współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym.• Ograniczone środki finansowe przeznaczone na profilaktykę w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.• Panujące w społeczeństwie stereotypy na temat przemocy w rodzinie.• Ukrywanie występującego w rodzinie problemu przemocy, strach ofiary przed sprawcą, a także brak współpracy ze strony osób doświadczających przemocy.• Brak chęci współpracy ze strony osób stosujących przemoc.

Szanse

- Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego obejmującego wsparcie psychologiczne, terapeutyczne, prawne i socjalne.
- Zwiększanie kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach.
- Prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin.
- Propagowanie pozytywnych wzorców rodzinnych, w tym wychowywania dzieci bez stosowania przemocy.
- Zacieśnienie współpracy z organizacjami pozarządowymi w celu zwiększenia efektywności działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zagrożenia

- Powiększanie się dysfunkcji rodzinnych.
- Problem alkoholizmu i uzależnień.
- Wypalenie zawodowe osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- Negatywny odbiór służb społecznych.
- Utrzymujący się stan pandemii COVID- 19.

ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Czarnków na lata 2022 – 2025 są:

- mieszkańcy Miasta Czarnków,
- osoby doświadczające przemocy w rodzinie, w tym dzieci, współmałżonkowie lub partnerzy w związkach nieformalnych, osoby starsze, osoby niepełnosprawne;
- sprawcy przemocy w rodzinie;
- świadkowie przemocy w rodzinie;
- osoby, instytucje, podmioty zajmujące się profesjonalnie udzielaniem wsparcia społecznego.

CELE PROGRAMU ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ

Głównym celem Programu jest przeciwdziałanie i zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Miasta Czarnków oraz udzielanie wsparcia dla osób dotkniętych problemem przemocy. Na podstawie szczegółowej diagnozy sytuacji społecznej w Mieście Czarnków zdefiniowano cele strategiczne oraz operacyjne wraz z kierunkami działań. Poniżej zostały one przedstawione w formie tabelarycznej. Do każdego celu operacyjnego wskazano kierunki działań zmierzające do jego realizacji oraz prognozy zmian wynikające z ich realizacji.

CEL STRATEGICZNY 1- Skuteczne i efektywne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

1.1 Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy oraz wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 1.1.1 Prowadzenie kompleksowych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy przez Zespół Interdyscyplinarny w Czarnkowie oraz Grupy Robocze powołane do realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
- 1.1.2 Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie.
- 1.1.3 Zapewnienie osobom dotkniętym lub zagrożonym przemocą w rodzinie pomocy w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego i rodzinnego.
- 1.1.4 Podejmowanie działań mających na celu tworzenie grup wsparcia dla osób dotkniętych problemami przemocy w rodzinie.
- 1.1.5 Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.
- 1.1.6 Zapewnienie bezpiecznego schronienia osobom dorosłym lub/i rodzinom dotkniętym przemocą.

1.2 Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 1.2.1 Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, realizacja procedury „Niebieskie Karty”.

- 1.2.2 Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla sprawców przemocy w rodzinie.
- 1.2.3 Motywowanie do udziału w programach wspierających dla sprawców przemocy w rodzinie.
- 1.2.4 Prowadzenie działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie nadużywających alkoholu, motywowanie do ograniczania spożycia alkoholu lub do podjęcia leczenia odwykowego.

1.3 Rozwój systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług.

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 1.3.1 Zapewnienie dostępu do kursów i szkoleń pracownikom służb zajmujących się realizacją zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 1.3.2 Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy na terenie gminy, w celu dostosowania poszczególnych działań do skali zjawiska.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym problemem przemocy.
- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.
- Zmniejszenie się liczby osób/rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.
- Zmniejszenie skali występujących w rodzinach dysfunkcji wynikających z przemocy.
- Kompleksowa realizacja zadań przez pracowników służb na rzecz przeciwdziałania przemocy.

CEL STRATEGICZNY 2 - Profilaktyka i edukacja społeczna

2.1 Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 2.1.1 Systematyczne działania informacyjne i edukacyjne podnoszące świadomość społeczną w zakresie przyczyn i skutków przemocy oraz możliwości reagowania społeczeństwa na przypadki przemocy w rodzinie.
- 2.1.2 Rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie na terenie gminy.
- 2.1.3 Działania edukacyjne mające na celu modelowanie prawidłowych funkcji rodziny, wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców i promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy.

2.2 Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie wśród dzieci i młodzieży

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 2.2.1 Realizacja programów i zajęć profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży z zakresu umiejętności społecznych.
- 2.2.2 Systematyczne działania profilaktyczne i edukacyjne w placówkach oświatowych.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Poprawa dostępu do informacji w zakresie możliwości uzyskania wsparcia i pomocy w przypadku wystąpienia problemu przemocy w rodzinie.
- Podniesienie poziomu wiedzy, świadomości i wrażliwości społecznej mieszkańców gminy na temat zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy.
- Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie skutków stosowania przemocy w rodzinie.
- Pogłębienie wiedzy i świadomości rodziców.

REALIZATORZY PROGRAMU:

Koordynatorem Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Czarnków na lata 2022 - 2025 jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnkowie przy współpracy z następującymi instytucjami:

- Urzędem Miejskim w Czarnkowie;
- Zespołem Interdyscyplinarnym;
- Policją;
- Placówkami oświatowymi i kulturalnymi;
- Placówkami służby zdrowia;
- Organizacjami pozarządowymi.

Harmonogram realizacji zadań w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Czarnków

Cel strategiczny 1- Skuteczne i efektywne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie
1.1 Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy oraz wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie
Kierunek działania 1.1.1: Prowadzenie kompleksowych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy przez Zespół Interdyscyplinarny w Czarnkowie oraz Grupy Robocze powołane do realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
Zadania: <ul style="list-style-type: none">• Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych.• Przyjmowanie zgłoszeń dotyczących podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie oraz udzielanie stosownych informacji osobom zgłaszającym.• Planowanie i realizacja działań pomocowych.
Wskaźniki realizacji: <ul style="list-style-type: none">• Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego,• Liczba wszczętych procedur NK ,• Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta A”,• Liczba powołanych Grup Roboczych,• Liczba rodzin objętych pomocą Grup Roboczych,• Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta C”,• Liczba zakończonych procedur NK.
Termin realizacji: Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2022-2025), częstotliwość działań uzależniona od liczby zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie.
Podmioty realizujące: ZI, MOPS, MKRPA, Komisariat Policji, Sąd Rejonowy, ośrodki zdrowia, placówki oświatowe z terenu gminy.
Środki finansowe:

Budżet Gminy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu Państwa, fundusze unijne.
Kierunek działania 1.1.2: Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie.
Zadania: <ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie działań interwencyjnych w sytuacjach przemocy w rodzinie. • Występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. • Monitorowanie sytuacji rodzin, w których występuje problem przemocy.
Wskaźniki realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • Liczba interwencji domowych przeprowadzonych w związku z przemocą w rodzinie,
Termin realizacji: Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2022-2025), częstotliwość działań uzależniona od liczby zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie.
Podmioty realizujące: Komisariat Policji, Sąd Rejonowy, MOPS, ZI.
Środki finansowe: Budżet Gminy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu Państwa, fundusze unijne.
Kierunek działania 1.1.3: Zapewnienie osobom dotkniętym lub zagrożonym przemocą w rodzinie pomocy w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego i rodzinnego.
Zadania: <ul style="list-style-type: none"> • Działalność Punktu Konsultacyjnego dla Uzależnionych i Współuzależnionych oraz Ofiar Przemocy w Rodzinie. • Praca socjalna w rodzinach, w których występuje problem przemocy.
Wskaźniki realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób korzystających z poszczególnych form pomocy w związku z problemem przemocy w rodzinie (poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne i rodzinne).

<ul style="list-style-type: none"> • Liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie.
<p>Termin realizacji:</p> <p>Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2022-2025), min. 4 dyżury w każdym miesiącu.</p>
<p>Podmioty realizujące:</p> <p>MOPS, ZI, MKRPA.</p>
<p>Środki finansowe:</p> <p>Budżet Gminy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu Państwa, fundusze unijne.</p>
<p>Kierunek działania 1.1.4:</p> <p>Podejmowanie działań mających na celu tworzenie grup wsparcia dla osób dotkniętych problemami przemocy w rodzinie</p>
<p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizacja spotkań w ramach Grupy Wsparcia dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, borykających się z problemami rodzinnymi, w tym problemem przemocy w rodzinie.
<p>Wskaźniki realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób uczestniczących w spotkaniach Grup Wsparcia.
<p>Termin realizacji:</p> <p>Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2022-2025)</p>
<p>Podmioty realizujące:</p> <p>MOPS, ZI, MKRPA</p>
<p>Środki finansowe:</p> <p>Budżet Gminy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu Państwa, fundusze unijne.</p>
<p>Kierunek działania 1.1.5:</p> <p>Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.</p>
<p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie poradnictwa o możliwościach i formach wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz jednostkach udzielających pomocy.

<ul style="list-style-type: none"> • Promowanie i prezentacja działalności Zespołu Interdyscyplinarnego np. podczas organizowanych imprez lokalnych tj. pikniki, festyny.
<p>Wskaźniki realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba rodzin, które zostały objęte pracą socjalną. • Liczba imprez podczas których prowadzono działania informacyjne na temat działalności ZI.
<p>Termin realizacji:</p> <p>Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2022-2025), min. 1 impreza na 2 lata w okresie trwania Programu</p>
<p>Podmioty realizujące:</p> <p>MOPS, ZI, MKRPA</p>
<p>Środki finansowe:</p> <p>Budżet Gminy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu Państwa, fundusze unijne.</p>
<p>Kierunek działania 1.1.6:</p> <p>Zapewnienie bezpiecznego schronienia osobom dorosłym lub/i rodzinom dotkniętym przemocą.</p>
<p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Współpraca z specjalistycznymi ośrodkami wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, instytucjami prowadzącymi hostele, domy samotnej matki. • Pomoc w uzyskaniu mieszkania osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, które nie mają tytułu prawnego do lokalu zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy.
<p>Wskaźniki realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób/rodzin, którym zapewniono bezpieczne schronienie w związku z doświadczaniem przemocy w rodzinie.
<p>Termin realizacji:</p> <p>Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2022-2025), częstotliwość działań uzależniona od liczby zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie</p>
<p>Podmioty realizujące:</p> <p>MOPS, ZI, MKRPA</p>
<p>Środki finansowe:</p> <p>Budżet Gminy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu Państwa, fundusze unijne.</p>

Wskaźnik	Stan początkowy 2021 rok	Częstotliwość monitoringu
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	2 posiedzenia	raz w roku
Liczba wszczętych procedur NK	19 wszczętych procedur NK	raz w roku
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta A”	3 formularze „Niebieska Karta A”	raz w roku
Liczba powołanych Grup Roboczych	34 Grupy Robocze	raz w roku
Liczba rodzin objętych pomocą Grup Roboczych	19 rodzin	raz w roku
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta C”	1 formularz „Niebieska Karta C”	raz w roku
Liczba zakończonych procedur NK	12 procedur	raz w roku
Liczba interwencji domowych przeprowadzonych w związku z przemocą w rodzinie	14 interwencji	raz w roku
Liczba osób korzystających z poszczególnych form pomocy w związku z problemem przemocy w rodzinie (poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne i rodzinne)	16 osób	raz w roku
Liczba osób uczestniczących w spotkaniach Grup Wsparcia	0.	raz w roku
Liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie	2 rodziny	raz w roku
Liczba rodzin, które zostały objęte pracą socjalną	19 rodzin	raz w roku

Liczba imprez podczas których prowadzono działania informacyjne na temat działalności ZI	0	raz w roku (min. 1 impreza na 2 lata w okresie trwania Programu)
Liczba osób/rodzin, którym zapewniono bezpieczne schronienie w związku z doświadczaniem przemocy w rodzinie	0	raz w roku

1.2 Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie
Kierunek działania 1.2.1: Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, realizacja procedury „Niebieskie Karty”.
Zadania: <ul style="list-style-type: none"> • Informowanie osób stosujących przemoc o konsekwencjach jej stosowania oraz motywowanie ich do podjęcia działań zmierzających do zatrzymania przemocy.
Wskaźniki realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta D”.
Termin realizacji: Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2022-2025), częstotliwość działań uzależniona od liczby zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie.
Podmioty realizujące: ZI
Środki finansowe: Budżet Gminy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu Państwa, fundusze unijne.
Kierunek działania 1.2.2: Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla sprawców przemocy w rodzinie.
Zadania:

<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie poradnictwa socjalnego w ramach działalności Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego w ramach działalności Punktu Informacji, Konsultacji i Wsparcia dla Osób dotkniętych przemocą w rodzinie. • Praca socjalna na rzecz osób stosujących przemoc.
<p>Wskaźniki realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób korzystających z Punktu Informacji, Konsultacji i Wsparcia dla Osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
<p>Termin realizacji:</p> <p>Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2022-2025), min. 4 dyżury w każdym miesiącu</p>
<p>Podmioty realizujące:</p> <p>MOPS, ZI, MKRPA, Punkt Informacji, Konsultacji i Wsparcia dla Osób dotkniętych przemocą w rodzinie.</p>
<p>Środki finansowe:</p> <p>Budżet Gminy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu Państwa, fundusze unijne.</p>
<p>Kierunek działania 1.2.3:</p> <p>Motywowanie do udziału w programach wspierających dla sprawców przemocy w rodzinie.</p>
<p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informowanie o możliwości udziału w programach korekcyjno- edukacyjnych.
<p>Wskaźniki realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno- edukacyjnych, • Liczba osób uczestniczących w programach psychologiczno- terapeutycznych.
<p>Termin realizacji:</p> <p>Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2022-2025), częstotliwość działań uzależniona od liczby zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie</p>
<p>Podmioty realizujące:</p> <p>MOPS, ZI, Komisariat Policji, Sąd Rejonowy</p>
<p>Środki finansowe:</p> <p>Budżet Gminy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu Państwa, fundusze unijne.</p>
<p>Kierunek działania 1.2.4:</p>

Prowadzenie działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie nadużywających alkoholu, motywowanie do ograniczania spożycia alkoholu lub do podjęcia leczenia odwykowego.

Zadania:

- Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA),
- Motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego,
- Kierowanie wniosków do MKRPA o skierowanie na leczenie odwykowe.

Wskaźniki realizacji:

- Łączna liczba wniosków, które wpłynęły do MKRPA w celu objęcia osoby podejrzewanej o stosowanie przemocy leczeniem odwykowym,
- Liczba wniosków skierowanych z MKRPA do Sądu o objęcie osoby leczeniem odwykowym,
- Liczba osób zobowiązanych przez Sąd do podjęcia leczenia odwykowego.

Termin realizacji:

Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2022-2025), częstotliwość działań uzależniona od liczby zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie.

Podmioty realizujące:

MKRPA, MOPS, ZI, Komisariat Policji, Sąd Rejonowy

Środki finansowe:

Budżet Gminy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu Państwa, fundusze unijne.

Wskaźnik	Stan początkowy 2021 rok	Częstotliwość monitoringu
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta D”	0 formularzy „Niebieska Karta D”	raz w roku
Liczba osób korzystających z Punktu Konsultacyjnego dla Uzależnionych i Współuzależnionych oraz Ofiar Przemocy w Rodzinie.	501 osób	raz w roku

Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-educacyjnych	0	raz w roku
Liczba osób uczestniczących w programach psychologiczno-terapeutycznych	15 osób	raz w roku
Łączna liczba wniosków, które wpłynęły do MKRPA w celu objęcia osoby podejrzewanej o stosowanie przemocy leczeniem odwykowym	4 wniosków	raz w roku
Liczba wniosków skierowanych z MKRPA do Sądu o objęcie osoby leczeniem odwykowym	9 wniosków	raz w roku
Liczba osób zobowiązanych przez Sąd do podjęcia leczenia odwykowego	0	raz w roku

1.3 Rozwój systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług

Kierunek działania 1.3.1:

Zapewnienie dostępu do kursów i szkoleń pracownikom służb zajmujących się realizacją zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadania:

- Organizacja szkoleń/warsztatów/spotkań informacyjnych dla pracowników służb zajmujących się realizacją zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie tj. pracowników socjalnych, ZI, Grup Roboczych

Wskaźniki realizacji:

- Liczba zorganizowanych szkoleń/warsztatów/spotkań informacyjnych,
- Liczba osób uczestniczących w szkoleniach/ warsztatach/ spotkaniach,

Termin realizacji:

Minimum 1 szkolenie na dwa lata w okresie trwania Programu (2022-2025)

Podmioty realizujące: MKRPA, MOPS, ZI, Komisariat Policji, Sąd Rejonowy
Środki finansowe: Budżet Gminy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu Państwa, fundusze unijne.
Kierunek działania 1.3.2: Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy na terenie Miasta Czarnków, w celu dostosowania poszczególnych działań do skali zjawiska
Zadania: <ul style="list-style-type: none"> • Zbieranie aktualnych informacji na temat rozmiarów problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy oraz zasobów środowiska lokalnego (statystyki policyjne, dane MOPS, ZI, placówek oświatowych, ośrodki zdrowia), stanowiących podstawę planowanych działań, • Przygotowanie corocznych sprawozdań w zakresie przemocy w rodzinie, monitoring i ewaluacja działań zrealizowanych w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
Wskaźniki realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • Liczba sporządzonych sprawozdań w zakresie przemocy w rodzinie.
Termin realizacji: 1 sprawozdanie na rok w okresie trwania Programu (każdorocznie do końca kwietnia)
Podmioty realizujące: ZI, MOPS, MKRPA, Komisariat Policji, Sąd Rejonowy, ośrodki zdrowia, placówki oświatowe z terenu gminy
Środki finansowe: Budżet Gminy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu Państwa, fundusze unijne.

Wskaźnik	Stan początkowy 2021 rok	Częstotliwość monitoringu
Liczba zorganizowanych szkoleń/warsztatów/spotkań informacyjnych dla pracowników służb zajmujących się realizacją zadań na rzecz przeciwdziałania	1szkolenie	raz w roku (minimum 1 szkolenie na dwa lata w okresie trwania Programu)

przemocy w rodzinie tj. pracowników socjalnych, ZI, Grup Roboczych		
Liczba osób uczestniczących w szkoleniach/warsztatach w w/w spotkaniach	1 osoba	raz w roku
Liczba sporządzonych sprawozdań w zakresie przemocy w rodzinie	1 sprawozdanie	1 sprawozdanie na rok, każdorocznie do końca kwietnia

Cel strategiczny 2 - Profilaktyka i edukacja społeczna

2.1 Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie

Kierunek działania 2.1.1:

Systematyczne działania informacyjne i edukacyjne podnoszące świadomość społeczną w zakresie przyczyn i skutków przemocy oraz możliwości reagowania społeczeństwa na przypadki przemocy w rodzinie.

Zadania:

- Dystrybucja materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie w budynkach użyteczności publicznej (np. urzędy, placówki oświatowe, ośrodki zdrowia).
- Organizacja lokalnych akcji społecznych propagujących styl życia wolny od agresji i przemocy (np. kampanie, spotkania, pikniki profilaktyczne).
- Udział w ogólnopolskich kampaniach dotyczących przemocy w rodzinie.

Wskaźniki realizacji:

- Liczba przekazanych broszur, ulotek, plakatów,
- Liczba zrealizowanych ogólnopolskich kampanii edukacyjnych.

Termin realizacji:

Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2022-2025).

Minimum 1 zestaw materiałów informacyjnych na rok

Minimum 1 kampania na 4 lata

<p>Podmioty realizujące:</p> <p>MOPS, ZI, MKRPA, Komisariat Policji, Sąd Rejonowy, ośrodki zdrowia, placówki oświatowe z terenu gminy.</p>
<p>Środki finansowe:</p> <p>Budżet Gminy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu Państwa, fundusze unijne.</p>
<p>Kierunek działania 2.1.2:</p> <p>Rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie na terenie gminy.</p>
<p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zamieszczanie informacji na stronach internetowych Urzędu Miejskiego, MOPS. • Prowadzenie gablot informacyjnych dotyczących problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie w budynkach użyteczności publicznej (np. urzędy, placówki oświatowe, ośrodki zdrowia).
<p>Wskaźniki realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba zamieszczonych informacji na stronach internetowych UM oraz MOPS, • Liczba prowadzonych gablot informacyjnych w budynkach użyteczności publicznej (np. urzędy, placówki oświatowe, ośrodki zdrowia).
<p>Termin realizacji:</p> <p>Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2022-2025).</p> <p>Minimum 1 ogłoszenie/publikacja na rok</p>
<p>Podmioty realizujące:</p> <p>UM, MOPS, ZI, MKRPA, Komisariat Policji, Sąd Rejonowy, ośrodki zdrowia, placówki oświatowe z terenu gminy</p>
<p>Środki finansowe:</p> <p>Budżet Gminy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu Państwa, fundusze unijne.</p>
<p>Kierunek działania 2.1.3:</p> <p>Działania edukacyjne mające na celu modelowanie prawidłowych funkcji rodziny, wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców i promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy.</p>
<p>Zadania:</p>

<ul style="list-style-type: none"> Organizacja spotkań, pogadarek skierowanych przede wszystkim do rodziców, w kontekście rozpoznawania zachowań przemocowych i zastępowania ich alternatywnymi, konstruktywnymi sposobami postępowania/ reagowania.
Wskaźniki realizacji: <ul style="list-style-type: none"> Liczba zorganizowanych spotkań/ warsztatów.
Termin realizacji: Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2022-2025) Minimum 1 działanie/ spotkanie na rok
Podmioty realizujące: MOPS, ZI, MKRPA, Komisariat Policji, Sąd Rejonowy, ośrodki zdrowia, placówki oświatowe z terenu gminy
Środki finansowe: Budżet Gminy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu Państwa, fundusze unijne.

Wskaźnik	Stan początkowy 2021 rok	Częstotliwość monitoringu
Liczba przekazanych broszur, ulotek, plakatów	0	raz w roku (min. 1 pakiet na rok)
Liczba zrealizowanych ogólnopolskich kampanii edukacyjnych	2 kampanii	raz w roku (min.1 kampania na 4 lata)
Liczba zamieszczonych informacji na stronach internetowych UM oraz MOPS	3	raz w roku (min. 1 publikacja na rok)
Liczba prowadzonych gablot informacyjnych w budynkach użyteczności publicznej (np. urzędy, placówki oświatowe, ośrodki zdrowia)	2	raz w roku
Liczba zorganizowanych spotkań/ warsztatów	1 spotkanie	raz w roku (min. 1 działanie/ spotkanie na rok)

2.2 Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie wśród dzieci i młodzieży
Kierunek działania 2.2.1: Realizacja programów i zajęć profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży z zakresu umiejętności społecznych.
Zadania: <ul style="list-style-type: none"> Organizacja warsztatów rozwijających u dzieci i młodzieży umiejętność wyrażania uczuć, zachowań asertywnych, efektywnej komunikacji i skutecznego rozwiązywania problemów bez użycia przemocy.
Wskaźniki realizacji: <ul style="list-style-type: none"> Liczba programów profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach.
Termin realizacji: Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2022-2025). Minimum 1 program/warsztat na 2 lata w wybranej szkole/szkołach
Podmioty realizujące: Placówki oświatowe z terenu gminy, UM, MOPS, ZI, MKRPA, Komisariat Policji.
Środki finansowe: Budżet Gminy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu Państwa, fundusze unijne.
Kierunek działania 2.2.2: Systematyczne działania profilaktyczne i edukacyjne w placówkach oświatowych
Zadania: <ul style="list-style-type: none"> Organizacja zajęć, warsztatów, pogadank w ramach szkolnego programu profilaktyki, prowadzonych przez pedagogów, psychologów i specjalistów w dziedzinie przemocy.
Wskaźniki: <ul style="list-style-type: none"> Liczba przeprowadzonych zajęć/warsztatów/pogadank.
Termin realizacji: Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2022-2025). Minimum 1 program/warsztat na 2 lata w wybranej szkole/szkołach
Podmioty realizujące: Placówki oświatowe z terenu gminy, UM, MOPS, ZI, MKRPA, Komisariat Policji
Środki finansowe: Budżet Gminy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu Państwa, fundusze unijne.

Wskaźnik	Stan początkowy 2021 rok	Częstotliwość monitoringu
Liczba programów profilaktyczno- edukacyjnych w szkołach	0	raz w roku (min. 1 program/warsztat na 2 lata w wybranej szkole/szkołach)
Liczba przeprowadzonych zajęć/warsztatów/pogadarek	0	raz w roku (min. 1 program/warsztat na 2 lata w wybranej szkole/szkołach)

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań zawartych w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Czarnków na lata 2022-2025 będą środki własne Gminy, ewentualnie środki z budżetu województwa oraz inne, przeznaczone na realizację zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

MONITORING I EWALUACJA

Monitoring i ewaluacja Programu mają na celu sprawdzanie efektywności i zgodności prowadzonych działań z założonymi wcześniej celami, by w konsekwencji zwiększać efektywność pracy poszczególnych jednostek zaangażowanych w działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Określone w Programie cele, działania i wskaźniki powinny być na bieżąco monitorowane i weryfikowane, z uwzględnieniem szybko zmieniającego się otoczenia zewnętrznego oraz zasobów gminy i potrzeb jej mieszkańców, co pozwoli na ewentualną modyfikację zaplanowanych działań.

Program poddawany będzie ewaluacji corocznie w terminie do końca maja danego roku w oparciu o dane przygotowane przez podmioty zaangażowane w jego realizację. Na podstawie zebranych danych statystycznych i opisowych zostanie opracowane sprawozdanie zawierające podsumowanie i wnioski płynące z realizacji działań w danym roku sprawozdawczym, z uwzględnieniem priorytetów i potrzeb w zakresie przyszłych zadań realizowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Podmiotem odpowiedzialnym za monitoring i ewaluację programu będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnkowie we współpracy z podmiotami zaangażowanymi w jego realizację.

BIBLIOGRAFIA

Spis publikacji

1. Kantar Polska dla Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Raport Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie, Warszawa 2019
2. PARPA, Przemoc w rodzinie - sytuacja osób doznających przemocy w rodzinie
3. Pod red. Witkowska Paleń. A, Przemoc w rodzinie. Pomoc, interwencja, wsparcie społeczne, Tychy 2016

Źródła internetowe

1. <https://www.niebieskalinia.pl>
2. <http://www.parpa.pl>

Spis tabel

Tabela 1. Liczba mieszkańców Miasta Czarnków w latach 2017-2020.....	11
Tabela 2. Podział mieszkańców ze względu na wiek	12
Tabela 3. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną.....	13
Tabela 4. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie	13
Tabela 5. Procedura "Niebieskie Karty"	15
Tabela 6. Liczba szkoleń dla pracowników służb zajmujących się realizacją zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	21
Tabela 7. Działalność MKRPA w Czarnkowie	24
Tabela 8. Punkt Konsultacyjny dla Uzależnionych i Współuzależnionych oraz Ofiar Przemocy w rodzinie.....	25
Tabela 9. Przemoc w rodzinie- wnioski i rekomendacje.....	32
Tabela 10. Analiza SWOT	35

Uzasadnienie

Przepis z art.6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nałożył na gminę obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Głównym celem Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali zjawiska w gminie.

Powyższy cel realizowany będzie poprzez działania Zespołu Interdyscyplinarnego przy aktywnej współpracy służb wymienionych w programie. Praca ze zjawiskiem przemocy, aby była skuteczna i przynosiła trwałe efekty, musi być realizowana interdyscyplinarnie.

Program stanowi plan działań instytucji i organizacji zobowiązanych do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie, a tym samym przyczyni się do usprawnienia lokalnego systemu przeciwdziałania i ograniczenia w/w zjawiska.

Realizacja Programu w efekcie zakłada, że nastąpi dalszy wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy, przypadki przemocy będą rozpoznawane wcześniej i skuteczniej, a także wzmocniony zostanie zintegrowany i efektywny system pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.